

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2458

Vragen van het lid **Piri** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Asiel en Migratie over *het bericht «Iraanse (43) ontvluchtte doodstraf maar zit nu gevangen op Schiphol: «Word elke nacht veel wakker»»* (ingezonden 30 april 2025).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Asiel en Migratie) (ontvangen 17 juni 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 2248.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Iraanse (43) ontvluchtte doodstraf maar zit nu gevangen op Schiphol: «Word elke nacht veel wakker»» van het AD d.d. 28 april jl.?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met het feit dat op het overtreden van kledingregels in Iran mogelijk de doodstraf staat?

Antwoord 2

Uit het meest recente ambtsbericht Iran volgt dat het overtreden van kledingvoorschriften bestraft kan worden met gevangenisstraffen of een geldboete. Ook zijn er alternatieve straffen mogelijk, zoals verbanning, uitreisverboden, taakstraffen, het volgen van een therapie, de opschorting van een arbeidscontract, een verbod op aansluiting bij een organisatie, de tijdelijke sluiting van een onderneming of inbeslagname van privébezit, zoals mobiele telefoons of auto's. Ook ben ik bekend met berichtgeving van na de verslagperiode van het ambtsbericht, van o.a. Amnesty International, waarin de doodstraf als mogelijk vonnis wordt genoemd bij het overtreden van kledingregels. De onderliggende wet waar Amnesty International over rapporteert is tot op heden nog niet geïmplementeerd.

¹ AD, 28 april 2025, «Iraanse (43) ontvluchtte doodstraf maar zit nu gevangen op Schiphol: «Word elke nacht veel wakker»», <https://www.ad.nl/binnenland/iraanse-43-ontvluchtte-doodstraf-maar-zit-nu-gevangen-op-schiphol-word-elke-nacht-veel-wakker~a63303d1/>

Vraag 3

Vindt u het aannemelijk dat een overtreding van die regels, gecombineerd met een eerdere veroordeling wegens deelname aan vrouwenrechtenprotesten na de moord op Mahsa Amini, zou kunnen leiden tot een zware straf? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Ik kan geen uitspraken doen over de wijze waarop de Iraanse autoriteiten dergelijke zaken zullen beoordelen.

Vraag 4

Vindt u de vrouw beschreven in het artikel dapper, vanwege haar strijd voor vrouwenrechten in Iran? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Ik vind het niet passen om me in dergelijke kwalificaties te uiten over een individuele casus terwijl deze nog in behandeling is door de IND.

Vraag 5

Vindt u dat vrouwenrechtenactivisten in Iran gevaar lopen op vervolging? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

In het landgebonden beleid Iran, dat gebaseerd is op het meest recente ambtsbericht, is opgenomen dat personen die actief zijn in de politiek, journalistiek, op het gebied van de mensenrechten of een ander maatschappelijk terrein (in het bijzonder op het terrein van vrouwenrechten en de rechten van etnische minderheden) als risicoprofiel worden aangemerkt. Dit betekent dat er in algemene zin een bepaalde mate van risico bestaat voor personen die actief zijn op het gebied van vrouwenrechten. Welke mate van risico dat is, zal in elke individuele zaak beoordeeld moeten worden aan de hand van de merites van de desbetreffende zaak. Het behoren tot een groep, aangemerkt als risicoprofiel is op zichzelf niet voldoende om te concluderen dat de vreemdeling te vrezen heeft voor vervolging. In het kader van de asielaanvraag wordt beoordeeld of de vreemdeling gelet op zijn persoonlijk profiel en persoonlijke activiteiten of ervaringen binnen de groep een gegronde vrees heeft voor vervolging.

Vraag 6

Vindt u dat vrouwenrechtenactivisten uit Iran, als zij gevaar lopen op vervolging vanwege de uitoefening van hun burgerlijke vrijheden, recht hebben op internationale bescherming? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Indien er sprake is van een gegronde vrees voor vervolging dan maken zij aanspraak op internationale bescherming. Of hier sprake van is dient echter beoordeeld te worden op basis van de individuele merites van de zaak.

Vraag 7 en 8

Welke toegang tot zorg hebben asielzoekers die in het Justitieel Complex Schiphol wordt vastgehouden?

Hebben asielzoekers in het Justitieel Complex Schiphol recht op specialistische zorg wanneer zij dat nodig hebben? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7 en 8

Alle vreemdelingen die in grensdetentie verblijven op het Justitieel Complex Schiphol hebben toegang tot een medisch team. Dit medisch team bestaat onder andere uit een huisarts, psychologen, verpleegkundigen en een psychiater. In het Justitieel Complex Schiphol werkt geen basisarts. Waar nodig verwijst het medisch team dat werkzaam is op het Justitieel Complex Schiphol, de vreemdeling naar externe zorgaanbieders. Als de huisarts oordeelt dat de vreemdeling specialistische zorg dient te ontvangen dan verwijst hij of zij de vreemdeling naar een medisch specialist buiten het Justitieel Complex Schiphol.

Vraag 9

Klopt het dat rechters in gevallen van grensdetentie binnen vier weken na instelling van beroep uitspraak moeten doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Op basis van artikel 83b Vreemdelingenwet 2000 (hierna Vw) dient de rechtbank in bepaalde gevallen, waaronder bij asielaanvragen die in de grensprocedure zijn afgedaan, binnen vier weken na het instellen van beroep uitspraak te doen. De grensprocedure kan worden toegepast als mogelijk de Dublinverordening van toepassing is of als de asielaanvraag mogelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond is. De grensprocedure maakt het mogelijk vreemdelingen te plaatsen in grensdetentie.

De doorlooptijden voor het behandelen van beroepen bij de rechtbanken zijn op dit moment regelmatig langer dan vier weken. Het kabinet streeft ernaar om de instroom te beperken. Dit zal ertoe bijdragen dat de druk op het asielsysteem afneemt en de doorlooptijden korter kunnen worden.

Vraag 10

Als die maximale duur wordt overschreden, hebben kwetsbare asielzoekers recht op verplaatsing naar een meer humane vorm van opvang? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

De wettelijke termijn genoemd in artikel 83b Vw, en meer specifiek de overschrijding van die termijn, heeft geen betrekking op het al dan niet kunnen voortduren van de grensdetentie. Die termijn heeft betrekking op de termijn waarbinnen de rechterlijke toetsing van de rechtmatigheid van een asielbesluit moet plaatsvinden. De grensdetentie kan dan ook voortduren na het verlopen van de in artikel 83b Vw genoemde wettelijke termijn van vier weken.

Op grond van de Opvangrichtlijn en de Procedurerichtlijn wordt rekening gehouden met de bijzondere opvangbehoeften en procedurele waarborgen van vreemdelingen die in grensdetentie verblijven. De detentie kan niet langer voortduren wanneer deze onevenredig bezwarend is.

Vraag 11

Vindt u het inhumaan als asielzoekers langer dan vier weken hun beroep moeten afwachten in grensdetentie? Hoe verhoudt dit zich tot hun recht op vrijheid?

Antwoord 11

Nee, ik acht dit niet inhumaan. De grensprocedure is een belangrijk instrument om te beoordelen of aan vreemdelingen, die een asielaanvraag doen aan de buitengrens, toegang tot Nederland/de Unie moet worden verleend. Het toepassen van grensdetentie is naar de opvatting van het kabinet, vanwege het grensbewakingsbelang, geoorloofd en proportioneel. Zowel bij het opleggen van grensdetentie als bij voortdurende daarvan wordt steeds beoordeeld of detentie (nog) proportioneel is. Indien dat niet langer het geval is, wordt de detentie opgeheven en wordt alsnog toegang verleend.

Vraag 12

Vindt u dat grensdetentie van langer dan vier weken zelfs mogelijk moet zijn voor kwetsbare asielzoekers, zoals de in het artikel genoemde vrouw met een voorstadium van baarmoederhalskanker?

Antwoord 12

Ik ga niet in op individuele zaken. Zie voorts het antwoord op vraag 10.

Vraag 13

Kunt u bovenstaande antwoorden allen afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord 13

Dit heb ik zoveel als mogelijk gedaan.